

Kliinikumi Leht

Siseleht nr 230, august 2020

kliinikum.ee/leht

Struktuuri- ja juhtimisreformi töötuba

Foto: Andres Tennus

Struktuuri- ja juhtimisreformi hetkeseis

Töötoad

Struktuuri- ja juhtimisreformi üheks tööpere kaasamise sammuks olid 29. juuni–2. juuli toimunud töötoad, kuhu olid oodatud kõik kliinikumi töötajad, et tööpere saaks laiapõhjaliselt osaleda reformi ettevalmistustes ning täiendada juunikuiste rühmavestlustega kaardistatud tööpere ootusi. Töötubades läbi viidud rühmatööd andsid teadmise, kas üks või teine rühmavestlustel kaardistatud järeldus kliinikumi kultuuri ja väärtuste, töökorralduse ja struktuuri ning juhtimise teemadel leidis valdavalt toetust või mitte. Samuti andsid töötoad võimaluse koguda uusi ja täiendavaid ideid ning ettepanekuid ettevalmis-

tamisel olevate uuenduste kohta, aga ka võimaluse erinevatele struktuuriüksustele ja töötajatele enda arvamuste väljendamiseks.

Töötubadest võttis osa kokku 163 inimest, kellest pooled olid juhid. Viimasesse töötuppa olid kaasatud ka kliinikumi patsientide nõukoja seitse liiget, kelle seisukohad esitati tööruhmale eraldi kokkuvõttena.

Töötoa ruum oli jaotatud neljaks teema-alaks (kultuur ja väärtused, töökorralduse ja raviteekonnad, juhtimine, arengu- ja karjäärivõimalused), mis tulenesid rühmavestluste järeldustest. Igal alal töötasid kolme- kuni viieliikmelised tööpere

sidusgruppide esindajatest loodud meeskonnad, kes liikusid ühelt alalt teisele. Ajakava oli tihe ning teemad intensiivseid arutelusid tekitavad, ent sellest hoolimata mahtusid töötoad kolme tunni sisse. Igas uues töötoas arvestati ka eelmise päeva osalejate kogemusi ja ettepanekuid ning päeva lõpus kogutud tagasiside saak oli pigem naerunägu kui kriipsusuu või mossis olek. Töötoad andsid ka selge sõnumi: kutsuge inimesi ka edaspidi sarnasel moel kliinikumi arengus kaasa rääkima ning kõlama jäi lause „Kuulake meid, meil on ideid.“

ALGUS LK 1

Töötubade kokkuvõte, mis on leitav kliinikumi sisevõrgust, oli ühtlasi üheks sisen-diks teiste seni kogutud materjalide hulgas 14. augustil toimunud töörühma ühisel kokkuvõtete tegemise ja kirjutamispäeval. Töörühma eesmärk oli sõeluda välja nii rühmavestlustest kui töötubadest kogutud tagasiside põhjal juhtimise ja personaliga seotud arendusvajadused, mis esitatakse kliinikumi nõukogule. Kokku lepiti kliiniku-mi juhtimist ja personali puudutavas vald-kondades, milles vaja kas seniste kokku-lepete üle vaatamist, elluviimist või uute lahenduste väljatöötamist. Nendeks arendusvajadusteks olid: juhtimiskultuuri kaas-ajastamine; juhtimissüsteemi struktuuri väljatöötamine; juhtimisalase arendamis-süsteemi väljatöötamine; karjäärimudeli uuendamine ja sellele üleminek; strateegilise juhtimise protsessi väljatöötamine; lahendused töökoormuse juhtimiseks; tööandja väärtuspakkumise uuendamine; sünergia Tartu Ülikooliga.

Nimetatud arendusvajaduste uuendamise, väljatöötamise ja elluviimise kava arutab töörühm 28. augustil toimival töökoosolekul.

Järgmisena on reformitöörühma fookuses struktuuriga seotud uuenduste teemal tööpere kaasamisüritused, arvamuste ja ettepanekute kogumine ning struktuuri muutmise ja arendusvajadustes kokkulepimine.

Delphi meetod

13.-20. juuli toimus Delphi küsitlus-voorudest esimene, mille ülesanne oli koguda kliiniliste juhtide ja spetsialistide seisukohti kliinikumi struktuuri võimaliku konsolideerimise kohta.

Küsimustik saadeti eDelphi platvormi abil kliinikumi 109 töötajale, kelleks olid kliinikute juhatajad, kliinikute direktorid, meditsiiniliste teenistuste direktorid, kliinikute ja teenistuste ülemõed ning arstlike erialade esindajad. Osalejate valikul lähtus töörühm nende soovist panustada kliinikumi arengusse (kandideerimine ravikvaliteedi nõukokku, osalemine kaasamisüritustel, esindusorganisatsiooni soovitus).

Nii esimese vooru vastuste kui ka teiste kaasamisürituste sisendite põhjal viidi läbi 3.-10. augustil sama valimiga ka Delphi teine küsimuste voor, milles esitati kaks üldist ja planeeritult vaid osade erialade ja struktuuriüksuste konsolideerimise kohta

Foto: Andres Tennus

käivaid küsimusi. Tulenevalt küsimustiku teise vooru vastustest, koostatakse järgmiste voorude küsimused, mis hõlmavad ülejäänud struktuuriüksusi.

Delphi kolmas küsimustevoor on planeeritud augustikuu lõppu ning selle vastajateks palutakse nii esimeses kui teises voorus osalenud töötajaid.

Esimese vooru küsimused keskendusid kliinikumi struktuuri konsolideerimise ulatusele ja võimalikele printsiipidele. Küsiti, milline võiks olla juhatusele vahetult alluvate struktuuriüksuste optimaalne arv, missugused mittemeditsiinilised struktuuriüksused tuleks liita meditsiinilistega, mis põhimõtetel on võimalik konsolideerida meditsiinilised teenistused ja missugusel kliinikud, kuidas kasutada maatriksjuhtimist? 71 esimeses voorus vastanut toetasid juhatusele alluvate struktuuriüksuste arvuna enim vahemikku 6-10 (teisena 11-15; kolmandana >15). Mittemeditsiiniliste teenistuste liitmise asemel meditsiiniliste teenistustega peeti vajalikumaks nende omavahelist konsolideerimist ja muude võimaluste kasutamist raviteenuste arendamiseks. Meditsiiniliste teenistuste konsolideerimiseks esitati rohkelt ettepanekuid, mis mitmete struktuuriüksuste osas ka suuresti kattusid. Kavandatava struktuurireformi mahukaima ja keerukaima osa – kliinikute (põhitegevuse) konsolideerimise printsiipide pingerea tegemisel olid vastused küllaltki hajuvad, kuid kõige rohkem pooldati siiski anatoomilise regiooni alusel konsolideerimise põhimõtet. Maatriksjuhtimise lahenduste kasutamiseks pakuti olemasolevaid, aga ka uusi ideid (nt patsiendikeskus, personaalikeskus, kvaliteedikontrolliteenistus).

KPMG Eesti ja rahvusvaheline kogemus

KPMG viib läbi Tartu Ülikooli Kliinikumi poolt tellitud projekti „Struktuurireformi konsultatsiooniteenus“.

Tuginedes rahvusvahelistele kogemustele valmib projekti tulemusena struktuuri- ja juhtimisreformi strateegia ning tervikliku muudatuse elluviimise plaan. Projekti tähtaeg on oktoobri lõpp.

Projekti käigus analüüsitakse olemasoleva struktuuri- ja juhtimissüsteemi põhimõtteid, kirjeldatakse rahvusvahelisi parimaid praktikaid ning koostatakse rakendusettepanekud olemasoleva struktuuri- ja juhtimisreformi muutmiseks. Struktuuri- ja juhtimissüsteemi raames analüüsitakse struktuuri, juhtide pädevuse arendamise süsteemi, strateegilise planeerimise protsessi kõikidel organisatsiooni tasanditel ning tulemuspõhise juhtimise põhimõtteid ja tulemusindikaatorite (KPI) kasutamist.

KPMG Eesti kogenud nõustamismeeskonda on kaasatud tervishoiuvaldkonna rahvusvahelised eksperdid. Meeskond on edukalt viinud läbi mitmeid projekte üle terve maailma – kokku rohkem kui 30 ülikoolihaigla nõustamisprojekti. KPMG rakendab projektis organisatsiooni analüüsimetoodikat, mis võimaldab kõiki Tartu Ülikooli Kliinikumi juhtimise ja struktuuri valdkondi analüüsida, haarates põhiprotsesse; tehnoloogiat ja infrastruktuuri; juhtimist, struktuuri ja seotud riske; personali ja kultuuri; ja rakendatavaid mõõdikuid.

KLIINIKUMI LEHT

Ehituslepingu allkirjastamine

Foto: Andres Tennus

Maarjamõisa meditsiinilinnaku järgmise etapi ehitab Nordecon koos Embach Ehitusega

Tartu Ülikooli Kliinikum sõlmis 6. juulil Maarjamõisa meditsiinilinnaku III etapi ehitustööde peatöövõtulepingu AS-ga Nordecon, kes osales hanel ühispakkumisega koos tüdarettevõttega Embach Ehitus. Lepingu maksumuseks on 47,3 miljonit eurot, millele lisandub käibemaks. Ehitustööd kestavad ligikaudu kaks aastat.

Meditsiinilinnaku III ehitusjärgus ehitatakse L. Puusepa 8 hoonete kompleksile juurde kaks uut korpust. M-korpus, millest saab uus lastehaigla ning uus C-korpus kõrva-kliiniku, naistekliiniku perekeskuse ning päevakirurgia jaoks.

„Mul on väga hea meel, et oleme jõudnud etappi, mil kliinikumi tervishoiuteenuste taristu täieneb ja mitmekesisust veelgi. Lastehaigla uue hoone ehitamine ning kõrva-kliiniku kolimine Maarjamõisa väljale võimaldab senisest enam pakkuda nii patsiendikeskset lähenemist, aga ka kaasaegseid töö- ja õppetingimusi kliinikumi töötajatele,“ ütles Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatuse esimehe kohusetäitja Marek Seer.

M-korpus hakkab paiknema senise erakorralise meditsiini osakonna parkla asemel H-korpuse jätkuna, mahutades kuus maa-pealset ning kaks maa-alust korrust koos parklaga. Kogu uusehitise brutopinna suurus on ligikaudu 20 000m².

Uue C-korpuse ehitamiseks tuleb vana hoonetiib lammutada. Tulevasse C-korpusesse rajatakse uus operatsiooniplokk ja kõrvakliinik, samuti hakatakse seal tegelema naistekliiniku perekeskuse külastajate ning näo- lõualuudekirurgia eriala patsientidega. Uus C-korpus ehitatakse nelja maa-pealse ning ühe maa-aluse korrusega ning kogu korpuse brutopind on ligikaudu 13 600m².

Nordecon AS juhatuse esimees Gerd Müller hindab kõrgelt eesootavat objekti. „Tartu Ülikooli Kliinikumi tähendust Eesti inimeste tervise hoidmisel ja meie meditsiinivaldkonna arendamisel on võimatu ülehinnata. Tegemist on maailmatasemel ravi- ja õppeasutusega, mis väärib maailmatasemel tingimusi. On suur au ja veelgi suurem vastutus anda oma panus meditsiinilinnaku järgmise laiendusetappi,“ kommenteeris Nordecon AS juhatuse esimees Gerd Müller. „Meie jaoks on see hea võimalus teostada sedavõrd kaaluka objekti ehitustööd koostöös meie tüdarettevõttega

Embach Ehitus, kelle jaoks Tartu on kodupiirkond.“

Lisaks kahe uue korpuse rajamisele, on sõlmitud lepingu osaks ka korpuste ühendamine ning L. Puusepa 8 ja L. Puusepa 6 hoonete vahelise ühendustunneli rajamine.

Ehitusprojekt on koostatud Sweco Projekt AS ja Architecture Workshop Finland OY poolt. Meditsiinilinnaku III ehitusjärg on omakorda eelduseks planeeritava IV ehitusjärgule, mis näeb ette uue hoone rajamist südamekliinikule. Meditsiinilinnaku III ehitusjärgu eeldatav kogumaksumus koos seadmete ja muu sisustusega on ligikaudu 70 miljonit eurot, mida kaastahastatakse Euroopa Liidu poolt Euroopa Ühendamise Rahastu projekti „SA Tartu Ülikooli Kliinikumi juurde- ja ümberehituse III ehitusetapp“ (struktuuritoetuse riikliku registri tunnusnumber 2014-2020.2.04.17-0071) raames.

KLIINIKUMI LEHT

Patoloogiateenistuse kõikidele meetodikatele omistati akrediteerimistunnistus

Tartu Ülikooli Kliinikumi patoloogiateenistusele väljastati 17. juulil Eesti Akrediteerimiskeskuse tunnistus standardi ISO 15189:2012 järgi, mis tähendab, et kõik kliinikumi patoloogiateenistuse tegevused vastavad kõrgetele rahvusvahelistele nõuetele.

Foto: Ragnar Vutt

Kliinikumi patoloogiateenistuse direktori Liis Salumäe sõnul oli akrediteerimise eesmärk tagada labori kvaliteetne ja kõrgetasemeline toimimine vastavalt rahvusvahelistele standarditele. „Akrediteering tagab patsiendile parimad diagnostikavõimalused, labori jätkusuutlikkuse ja personali pädevuse kõigil tasanditel,“ sõnas dr Salumäe. Ta selgitab, et kliinikumi patoloogiateenistusele omistati rahvusvaheline akrediteering kõikide taotlemisel olnud meetodikate osas. „Histoloogiline uuring, immuunhistokeemiline uuring, immuunfluorestsentsuuring, üldtsütoloogiline uuring, günekotsütoloogiline uuring ja vedelikupõhine günekotsütoloogiline uuring on meetodikad, mis vastavad rahvusvahelistele kvaliteedinõuetele.“

Tartu Ülikooli Kliinikumi ravijuhil Andres Kotsaril on hea meel, et patoloogiateenistus võttis südameasjaks ISO standardile vastavuse taotlemise, aga ka teised pa-

toloogia eriala indikaatorid. „Kliinikum on siinkohal kindlasti esirinnas ning mitmete erinevate kolleegide viimase kuue kuu kollektiivne pingutus, mida on dr Liis Salumäe poolt ette valmistatud juba pikemat aega, on pälvinud professionaalse tunnustuse,“

Akrediteering tagab patsiendile parimad diagnostikavõimalused, labori jätkusuutlikkuse ja personali pädevuse kõigil tasanditel

lausus dr Kotsar. Ravijuht peab oluliseks, et protsessi käigus loodi patoloogiateenistusele kvaliteedisüsteem, mis tugineb seadusandlusele ja hõlmab kõiki pato-

loogiakeskuse põhi- ja tugiprotsesse. „Nii on tagatud kaasaegne, usaldusväärne ja kvaliteetne patoloogiateenus nii kliinikumis kui ka meie partneritele,“ lisas ravijuht Kotsar.

2025. aastaks peavad olema akrediteeritud kõik Eestis tegutsevad patoloogialaborid. „Eesti Patoloogide Selts ja Eesti Haigekassa juures tegutsev ravikvaliteedi indikaatorite nõukoda on välja töötanud patoloogia eriala indikaatorid, mille järgi peavad patoloogia teenust pakkuvad laborid omama rahvusvahelise standardi ISO 15189 akrediteeringu olemasolu patoloogia põhiteenustele, milleks on histoloogia ja tsütoloogia,“ lisas patoloogiateenistuse direktor Liis Salumäe.

KLIINIKUMI LEHT

Foto: Kliinikumi Leht

Kliinikumi naistekliiniku perekool alustas uues kuues

Tartu Ülikooli Kliinikumi naistekliiniku perekool läks augustikuus üle veebipõhisele õppele, et pakkuda lapseootel peredele ning juba sünnitanud emadele uue teabe saamiseks suuremat valikuvabadust ja paindlikkust.

„Maailm on pidevas muutumises ning koos sellega ka perekool. Kevadise eriolukorra ajal sai selgeks, et seni on perekooli loengute toimimine sõltunud haiguspuhangu- test ja ka füüsilisest asukohast. Samas on meie ämmaemandatel kindel seisukoht, et noorte perede ettevalmistus ei tohi olla sellest mõjutatud, mistõttu uuendas kliinikumi perekool oma kursuste läbiviimise põhimõtteid ning valmistas ette veebipõhised loengupaketid,“ selgitas naistekliiniku **ülemämmaemand Pille Teesalu**. Ta lisab, et nüüdsest on lapseootel või sünnitanud naistel valikuvabadus – valida ei saa mitte ainult loengupakettide vahel, vaid ka aega ja kohta soovitud kursuse läbimiseks.

Pakettide ettevalmistamisel ja koostamisel osalenud **ämmaemand Marge Mahla** tõi välja, et uuemad teadusuuringud kinnitavad, et sünnieelne ettevalmistus tagab rahulolu sünnituskogemusega ja ka kogu pere parema toimetuleku eesootavate muutustega. „Töötasime välja erinevad veebipõhised loengupaketid, et toetada

lapseootaja ja sünnitanud ema süsteemset, loogiliselt olulisi teemasid käsitlevat ja tõendusloogilist ettevalmistust, mis sisaldab veebiloenguid ja -praktikume, põnevaid lisamaterjale, täiendavaid ülesandeid ja harjutusi ning kontakttunde ämmaemandaga,“ kirjeldas Marge Mahla. Nii on näiteks eraldi pakett lapseootel naise ettevalmistamiseks, lisaks rasedusaegsete muutustega kohanemiseks, aga ka lapse sünniks ettevalmistavad, sünnitusjärgse aja, vast-sündinu ja rinnaga toitmise loengupaketid.

Kliinikumi naistekliiniku perekooli kontakt-õppe loenguid külastas 2019. aastal 4855 lapseootel või sünnitanud naist ja/või pereliiget. Ülemämmaemand Pille Teesalu sõnul aga ei mahtunud alati kõik soovijad loengutesse, mis oli samuti üheks veebipõhiste loengupakettide loomise ajendiks. „Nüüd on perel võimalus saada uus ja tervikuks koondatud teave veebis just neile sobival ajal ja kohas ning teadmiste kinnistamiseks omakorda mitmel korral. Osalejate arv ei ole piiratud ning paketti-

de sisu on kombineeritud – materjalid on võimalik läbi töötada iseseisvalt, millele järgneb veebipõhine reaaliajase kohtumine ämmaemandatega.“

Perekooli **koordinaator Anne Ilves** rõhutas, et perekooli poolt pakutav ettevalmistus aitab vähendada ärevust seoses rasedusega, on abiks sünnitusega toimetulekul ning lapsevanema rolliga kohanemisel. „Esimesed veebipõhised perekooli loengud algasid augusti esimestel päevadel rinnaga toitmise nädala raames. Kursuste läbiviimiseks kasutatakse e-õppe keskkonda Moodle ning kursuse veebiaadress ja parool sisenemiseks edastatakse osalejale perekooli poolt,“ tutvustas Anne Ilves.

Täpsem info veebipõhiste pakettide kohta on leitav naistekliiniku kodulehelt.

KLIINIKUMI LEHT

Keskkonnaminister Rene Kokk külastas kliinikumi

29. juulil tegi Tartu Ülikooli Kliinikumi visiidi keskkonnaminister Rene Kokk, kes koos Keskkonnaministeeriumi esindajatega tutvusid kliinikumi keskkonna-alase tegevusega.

Et kliinikum on võtnud oma põhitegevusele lisaks üheks südameasjaks ka keskkonna hoidmise, on Tartu Ülikooli Kliinikum esimene haigla Eestis, kes on rakendamas keskkonnajuhtumise süsteemi Euroopa Liidu EMAS määruse nõuetele. Vähetähts ei ole ka Tartu ja Lõuna-Eesti suurima töoandjana tõsta nii töötajate kui ka patsientide keskkonnateadlikkust.

KLIINIKUMI LEHT

Keskkonnaminister Rene Kokk kliinikumis

Foto: Rein Leib

Mobiilsete diagnoosikabinettide vastuvõtuajad

Mobiilne nahakasvajate diagnoosikabinet alustab tänu koroonaviiruse epidemioloogilisele vähenemisele taas tööd. Mobiilses nahahaiguste kabinetis on kaasaegne aparatuur nahakasvajate diagnoosimiseks ning seal võtavad vastu nahahaiguste arst Ene Pärna ja öde Maili Maalmann.

Vastuvõtule broneerimine toimub kliinikumi etteregistreerimiskeskuse telefonil 731 9100 või kodulehel. Nahaarsti vastuvõtule pöördumiseks ei ole tarvis perearsti saatekirja, ravikindlustatud isikutel tuleb tasuda tavapärase visiiditasu 5 eurot.

September

- 1. september, Rápina haigla, Võru mnt 1, Rápina
- 8. september, Võru spordihall, Rápina mnt 3, Võru
- 15. september, Valga haigla, Peetri 2, Valga
- 22. september, Jõgeva haigla, Piiri 2, kiirabi sissepääsu juures
- 29. september, Võru spordihall, Rápina mnt 3, Võru

Oktoober

- 6. oktoober, Otepää, Tartu mnt 1b, Otepää, kiirabi kõrval olev parkla
- 20. oktoober, Mustvee tervisekeskus, Kastani 40, Mustvee
- 27. oktoober, Lõuna-Eesti haigla, Meegomäe küla

Androloogia mobiilse diagnoosikabineti vastuvõtule võib pöörduda kõigi meeste eriomaste haiguste kaebustega: eesnäärmehaigused, seksuaalhäired, meeste üleminekuiga, hüpo-gonadism, viljatus, sugutrakti ägedad ja kroonilised põletikud, kõik peenise ja munandikoti haigused, rinnahaigused meestel. Kabinetis tehakse 95% vajaminevatest uuringutest.

Vastuvõtuaega saab broneerida etteregistreerimiskeskuse telefonil 731 9100 või 731 9323, kliinikumi kodulehel, aga ka e-kirjaga meestekliinik@kliinikum.ee. Meestearsti vastuvõtu visiiditasu on 5 eurot ning pöördumine eeldab saatekirja. Ravikindlustuseta ja saatekirjata mehed saavad pöörduda tasuta vastuvõtule.

September

- 1.-2. september, Rakvere, Lõuna põik 1
- 3.-4. september, Paide, Tiigi 8
- 7.-8. september, Rapla, Alu tee 1
- 9.-10. september, Kärkla, Rahu 2
- 11.-18. september, Kuressaare, Aia 25
- 21.-24. september, Viljandi, Turu 8/10
- 25. september, Valga, Peetri 2
- 28. september, Valga, Peetri 2
- 29.-30. september, Võru, Rápina mnt 3

MEDITSIINITEADUSTE VALDKONNAS

Teadusartikkel ajakirjas Nature

Tartu Ülikooli molekulaarpatoloogia uurimisgrupi kaasosalusel avaldati ajakirjas Nature Medicine teadusartikkel „A dynamic COVID-19 immune signature includes associations with poor prognosis“, mis kirjeldab, kuidas SARS-CoV-2 mõjutab COVID-19 raskelt põdevate inimeste immuunsüsteemi.

Preeklampsia pärilik eelsoodumus

Tartu Ülikooli inimese geneetika uurimisrühm avaldas ajakirjas Hypertension teadustöö, kus kirjeldati geeni FLT1, milles platsenta (mitte ema) geenivariant 'C' määrab päriliku eelsoodumuse preeklampsia tekkeks raseduse ajal. Geen FLT1 kodeerib kõige olulisemat teadaolevat biomarkerit sFLT-1, millel põhineb enamik praegu kliinikus kasutusel olevaid preeklampsiaat prognoosivaid teste. Preeklampsia korral tõuseb sFLT-1 tase veres ja väheneb sellega seonduvate oluliste kasvategurite osakaal.

Koroonaviiruse levimus

Tartu Ülikooli juhtimisel korraldatud koroonaviiruse antikehade uuringu KoroSero-EST-1 tulemused näitavad, et viiruse levimus oli Tallinnas kümme ning Saaremaal kolm ja pool korda suurem, kui ütleb ninaneeluproovidel põhinev riiklik statistika. Vaid 20%-l inimestest, kelle verest leiti koroonaviiruse antikehasid, esines mõni viirusele omane sümptom.

Alustatud on juba üle-eestilise antikehade uuringuga KoroSero-EST-2, mida juhivad Tartu Ülikooli peremeditsiini dotsent **Marje Oona**.

Sõeltest preeklampsia tuvastamiseks

Tartu teadlaste ja arstide koostöös arendatud preeklampsia sõeltest aitab prognoosida haigusrisi raseduse kolmanda trimestri alguses 96,5% tõenäosusega. Teadustöö tulemused avaldati ajakirjas The Journal of Applied Laboratory Medicine ja nende põhjal on esitatud Tartu Ülikooli nimel ka patenditaotlus.

Doktoritööde kaitsmised

- **18.09.2020** kell 14.00 **Sten Saare** „Raske trauma epidemioloogia Eestis“, Ravila 19-1006.
- **25.09.2020** kell 14.15 **Mari Urb** „DNA metülatsiooni roll kokaiini ravimsooluvuse väljakujunemises, sooluvuse avaldumises ja abstinentsis“, Ravila 19-0088/0089

Inauguratsiooniloengud

- **17.09** kell 16.15 molekulaarmeditsiini professor **Ana Rebane** „Molekulaarmeditsiin täna ja homme“ Ülikooli muuseumi valges saalis.
- **29.09** kell 16.15 laste ja vastsündinute intensiivravi professor **Tuuli Metsvaht** „Ravimite täppisdoosimine – kuidas liikuda farmakokineetika ja farmakodünaamika võimaluste abil personaalsema meditsiini poole“ Tartu Ülikooli aulas.

VIRGE RATASEPP

Meditsiiniteaduste valdkonna kommunikatsioonispetsialist

Nahakasvajate diagnoosikabineti öde Maili Maalmann

Foto: Andres Tennus

Kliinikum muutub meie kõigi ühise pingutusena rohelisemaks

2019. aastal otsustas Tartu Ülikooli Kliinikum rakendada keskkonnajuhtimissüsteemi, et hinnata oma tegevuse kulutõhusust ökoloogilise jalajälje mõistes. Keskkonnaalaste püüdluste edendamiseks taotleb kliinikum EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) registreeringut, mis võimaldab oma keskkonnaalase tegevuse tulemuslikkust demonstreerida ning keskkonnamõtjude osas läbipaistvaks muutuda.

„Uuringute¹ kohaselt annab tervishoiusektor, mille ülesanne on tervise kaitsmine ja edendamine, oma tegevusega panuse 21. sajandi suurimasse terviseohtu – kliimakriisi, mistõttu on tervishoiusektoris eriti oluline panustada otsustavalt kasvuhoonegaaside tekke ennetamisse ja vähendamisse. Et kliinikumil on liidriroll ravitöös, siis otsustasime panustada ka keskkonnategevusse, sest puhtam keskkond võrdub tervemate inimestega,“ sõnas keskkonnaosakonna juhataja Triin Arujõe.

Praeguseks on astunud mitmeid olulisi samme, et kliinikumi keskkonnamõtju vähendada. Loodud on keskkonnajuhtimissüsteemi töögrupp, mis on kaardistanud kliinikumi keskkonna aspektid, neid hinnanud ning seadnud edasised eesmärgid keskkonnamõtjude vähendamiseks. Lisaks keskkonnapoliitikale on koostatud ka kliinikumi keskkonnaülevaatus. Tulemas on täiendavad analüüsid nii jäätmete sorteerimise tulemuslikkuse, puhastusseadmete

Triin Arujõe

Foto: Rein Leib

kui ka meditsiinitarvikute korduvkasutuse võimaluste kohta.

„EMAS projekt hõlmab kogu kliinikumi,

kõiki osakondi ja tegevusvaldkondi – nii ravitööd, selle toetavaid tegevusi, haldust, kommunikatsiooni, taristut. Seetõttu on kaasatud ka eksperdid erinevatest valdkondadest,“ selgitas Arujõe.

Juba käivitunud algatuseks on kliinikumi avalikult kasutatavates ruumides jäätmete sorteerimise võimaluste loomine ning teavitavate kleeptide ja juhendite paigaldamine.

„Oluline samm keskkonnasõbralikuma kliinikumi suunas on ühekordsete vahtplastist nõude kasutamise lõpetamine. Kliinikum on soetanud suurema koguse kliinikumi logoga korduvkasutatavaid nõusid, mida on võimalik soodsalt hinnaga osta. Ühekordsed nõud on edaspidi biolagunevast materjalist ning selleks, et ühekordsete nõude kasutamist mitte propageerida, on need sümbolise tasu eest,“ tutvustas eesisevaid muudatusi toitlustusteenistuse tootmisjuht Piret Tammvere. ▶

Kliinikumi keskkonnamõtju arvudes:

- Aastane jäätmekogus 1 350 tonni ehk 307 kg töötaja kohta aastas.
- Koopiapaberit tarbib iga töötaja keskmiselt 850 lehte aastas.
- Vahtplastnõusid kohvikus tarbitakse kliinikumi kohvikus tohtus koguses, kui need torni laduda, siis teeks see 12 K-korpuse kõrgust torni ühes kuus.
- Aastane elektrienergia tarve 20 000 MWh
- Aastane soojusenergia tarve 22 000 MWh
- Aastane vee tarve 100 000 m³
- Aastane autokütuse kulu: diisli 50 000 liitrit, bensiini 11 000 liitrit

Kliinikum alustas kodufüsioterapia teenuse pakkumist

Tartu Ülikooli Kliinikum alustas kodufüsioterapia teenuse osutamist insuldipatsientidele, et parandada insuldijärgse taastusravi kättesaadavust.

Eesti Haigekassa poolt tasustatavat teenust „füsioterapia kodus“ saab vastavalt insuldijärgse taastusravi juhendile määrata patsiendile, kellele on teraapia näidustatud, kuid haiglasse jõudmine on mõõduka või raske liikumis- ja/või siirdumiskõnnu häire tõttu takistatud. Tartu Ülikooli Kliinikumi taastusravi ja füsiatria eriala vanemarst-õppejõud Aet Lukmanni sõnul on insuldijärgne taastusraviteenus vajalik selleks, et parandada patsiendi toimetulekut kodus keskkonnas. „Kodune füsiote-

Füsioterapeut Grete Kutsar

raapia on kvalitatiivne muutus taastusravi korralduses ja täidab olulise senise lünga patsientide ravis, kelle statsionaarse haiglaravi võimalused on ammendunud, kuid kes ambulatoorsele taastusravile funktsionaalse defitsiidi tõttu ei suuda minna. Lisaks, keskendudes tuttavas ja igapäevases keskkonnas siirdumis- ja kõnnivõimetus ning käelist sooritust parandavatele harjutustele, soodustab kodune füsioterapia patsiendi toimetulekut igapäevaelutegevustega ning võimaldab nõustada kodust hooldajat insuldi läbiteinud inimese abistamises,“ selgitas dr Aet Lukmann.

Kliinikumi projektijuht Liina Pääbo rõhutas uude lahenduse juures patsiendi raviteekonda: „Teenusele suunamisel lähtutakse raviteekonnapõhisest loogikast ehk teenusele saab suunata nii neuroloogia, statsionaarse taastusravi kui statsionaarse õendusabi osakondadest. Koduse füsioterapiaga alustamiseks on vajalik taastusraviarsti vastuvõtt, mille järgselt tuleb füsioterapeut patsiendi koju,“ rääkis Pääbo.

Uuringud näitavad, et enamikul insuldi läbiteinud patsientidest (60–90%) toimub suurem osa ehk 64–90% paranemisest esimese 3–6 kuu vältel, seejärel saavutatakse platoo. „Saavutamaks optimaalset ravitulemust ja maksimaalset võimalikku iseseisvust igapäevatoiminguks, tuleks rakendada taastusravi, sealhulgas füsioterapiat, võimalikult varases insuldijärgses perioodis,“ rõhutas dr Lukmann.

KLIINIKUMI LEHT

▶ Korduvkasutatavaid nõusid saab edaspidi osta peagi avatavast kohvikust kohapeal. Alates septembrikuust on võimalus huvilistel tutvuda sisevõrgus „Rohelisem Kliinikum“ banneri all korduvkasutuse olevate toidunõude valikuga ning neid ka soovi korral osta. Huvilistel tuleb kirjutada e-postil rohelisemkliinikum@kliinikum.ee

Et teadvustada energiatarbimist ning suunata töötajaid võimalusel energiat erineval moel säästma, on peatselt kavas välja jagada energiainfokleebid. „Energiatarbi-

mine ongi haigla suurim keskkonnamõtju. Iga töötaja saab anda oma panuse, kasutades energiat otstarbekalt, printides ainult vajadusel, jälgides võimalusi vee tarbimise vähendamiseks, sorteerides prügi. Nii patsiendid kui töötajad on tulnud kliinikumi roheliste püüdlustega kaasa, oleme saanud ettepanekuid keskkonnasõbralikkuse edendamiseks töötajatelt, aga ka kliinikumi patsientide nõukojalt,“ lausub keskkonnaosakonna peaspetsialist Tiina Teder.

„Rohelisema Kliinikumi“ algatusega ning eesisevate üritustega saab tutvuda sise-

Milline on kodune füsioterapia?

- Harjutuste ja ravimeetodite eesmärk on aidata kaasa taastumisele, et suurendada iseseisvust ja parandada elukvaliteeti
- Kodus on võimalik teha haigla praktikale sarnaseid harjutusi
- Kodus saab õpetada, kuidas näiteks pärast kukkumist püsti tulla, kuidas kasutada keskkonna võimalusi selleks, et ennast kukkumise eest hoida ja liikuda turvaliselt ning mida vältida.
- Kodustes tingimustes tuleb tihti töövahendite osas olla veidi leidlikum ja vajadusel kohandada keskkonda, et oleks võimalik teatud harjutusi sooritada.
- Eesmärk on patsiendi iseseisvus, et patsient õpiks enda jaoks kasulikud ja vajalikud tegevused ja nipid selgeks, nii et tema kodune elu oleks turvalisem ja ta saaks olla võimalikult iseseisev.
- Õppimise perioodi pikkus võib väga olulisel määral erineda, sest insuldist taastumine võib võtta nii kuid kui ka aastaid, kuid kindlasti ei ole eesmärgiks tekitada püsikliintuuri, kes aastaid füsioterapeudi teenust vajavad. Patsient ei tohiks muutuda füsioterapeudist sõltuvaks, sest füsioterapeut on pigem õpetaja kui abistaja.

võrgu vastaval banneril vajutades. Kõiki töötajaid oodatakse arvamust avaldama ja kaasa rääkima e-postil rohelisemkliinikum@kliinikum.ee.

LIINA RAJU

¹Uuring: <https://noharm-uscanada.org/ClimateFootprintReport>

Puhastusteenuste osakond töötab tõhusa meeskonnana

Majandusteenistuse puhastusteenuste osakond hoolitseb kliinikumi töötajate ja patsientide turvalisuse, heaolu ja mugavuse eest suure ning hästi toimiva meeskonnaga.

Osakonna ülesanneteks on siseruumide koristus, väliterritooriumi hooldus, pesupesemisteenuse korraldus ning meditsiinitöötajate tööriiete hankimine. Puhastusteenuste osakonna juhataja Ants Karm selgitas Kliinikumi Lehele töö tagamaid.

Milline on kliinikumi siseruumide igapäevane koristus?

Siseruumide koristusega tegeleb igapäevaselt umbes 98 puhastajat, seaõhulgas L. Puusepa 8 majas ligi 60 puhastajat, nädalavahetusel on puhastajaid tööle veidi vähem. Puhastatavat pinda on kliinikumi hoonetes kokku 95 000 m², suurim neist L. Puusepa 8 hoone 58 000 m² puhastatava pinnaga.

Kvaliteetsete puhastustööde eelduseks on väljaõpe, kokkulepped ja juhendid, puhtad

töövahendid ning järelvalve tööde kvaliteedi üle. Väljaõppe tõhustamiseks teeb puhastusteenuste osakond koostööd Järvamaa Kutsehariduskeskusega, kus on puhastusteenindaja 3. taseme aastase koolituse läbinud juba kolm 12-liikmelist gruppi. Neljas grupp, kelle õppetöö COVID-19 kehtel katkestas, taas alustab sel sügisel. Osakonnasiseselt toimub pidev väljaõpe ning regulaarsed õppepäevad, kus tihti ka infektsioonikontrolli õed koolitajatena osalevad.

Erinevate ruumide puhastamiseks on puhastusjuhendid, mis on kooskõlastatud osakondade vanemõdedega. Parima tulemuse saavutamiseks osakondadega ning seetõttu on oluline reaaliajase tagasiside.

Puhaste töövahendite rolli ei saa alahinnata, nendeta ei ole võimalik head tulemust saavutada. Kliinikumis on mopipesu üksus, kus mikrokiudmopid pestakse pesuvahendi, pesutõhusti ning desinfitandiga ning pakendatakse niisketena kilepakenditesse, kus 48 tunni jooksul ei teki bakterikasvu ning nad on kasutusvalmis.

Puhastajate tööd korraldavad ja juhendavad neli üldperenaist, kes annavad puhastajatele töö kvaliteedi kohta tagasisidet ning vastavad küsimustele.

Kuidas toimub väliterritooriumi hooldus?

Väliterritooriumi hooldust mõjutab oluliselt aastaaeg. Hooldatav ala on suur – 7 hektarit tänavaid, parklaid ja kõnniteid ning 13 hektarit rohelist ala. Istutusala ja lilleklumpide kujundamise ja hooldamisega tegeleb aednik. Territooriumi igapäevase hooldusega tegelevad majahoidjad, kelle ülesanne on rohealade niitmine ja korrastamine, kõnniteede korrahoid, talvel libeduse tõrje. Talvine lumelükkamine ning vajadusel puude langetamine on partneritelt tellitavad teenused.

Millised on puhastusteenuste osakonna ülesanded veel?

Puhastusteenuste osakonna ülesandeks on ka pesupesemisteenuse vahendamine. Edastame pesumajja keskmiselt 52 tonni pesu kuus. Pesuladu kontrollib puhta pesu kogused ning jaotab pesu osakondade vahel. Kaks meie perenaist ja abitöölised töötavad täiskohaga pesulaos, hommikuti on neil abiks veel kaks perenaist.

Samuti on puhastusteenuste osakonna ülesandeks tööriiete ostmine. Hankida tuleb nii kitlid, töökostüümid, operatsiooniriided töötajatele, patsiendipesu, pidžaamad, öösärgid, operatsioonilindid ja -rätikud. Hetkel on käimas uus, majandusteenistuse poolt läbiviidav tööriiete ostmise hange, mis võrreldes eelmistega on suur projekt ning tööühma on kaasatud ka informaatikateenistuse töötajad. Plaanis on osta kiipidega varustatud pesu, et vähendada laovaru ja käitlemiskulusid – nii on kogu aeg selge ülevaade sellest, millistes suurustes puhtad tööriided

Puhastusteenuste osakonna töötaja Vladimir Mänd põrandate hooldusmasinal

Foto: Erakogu

Meditsiiniinfo keskuse II poolaasta koolitused kliinikumi töötajatele

- **8. september** 9.00–12.00
PICO-küsimuse koostamine ja kirjanduse otsing erinevates andmebaasides. Tulemuste tõendus põhise hindamine
- **15. september** 13.00–16.00
Vabataarkvara PubMed
- **22. september** 13.00–16.00
Ülevaade mitterandomiseeritud uuringukavanditest
- **29. september** 9.00–12.00
Kuidas hinnata teadusuuringuid? Ülevaade meetodikast
- **13. oktoober** 13.00–16.00
Mis on infokirjaoskus? Põhimõisted ja päringu (infootsingu küsimuse) ülesehitamine ja teostamine erinevate andmebaaside näitel

- **3. november** 9.00–11.00
Hea uurimisküsimuse moodustamine

- **18. november** 13.00–16.00
Baaskoolitus kliinikumi andmebaaside kasutamiseks ja tõendus põhise meditsiini informatsiooni leidmiseks ning hindamiseks
- **24. november** 13.00–16.00
Kirjanduse otsingu strateegia ülesehitamine, teostamine ja dokumenteerimine
- **8. detsember** 14.00–16.00
UpToDate

Koolitustele registreerumine koolituskeskuse kaudu. Lisateave koolituste kohta: medinfo@kliinikum.ee, telefon 731 8185. MEDITSIIINIINFO KESKUS

▶ on olemas. Uue jaotussüsteemi abil saavad osakonnad hoida väiksemaid varusid ning peamine laovaru on majandusteenistuses.

Millised muudatused töi puhastusteenuste osakonna töösse COVID-19 puhangu?

Meil on lisaks tavapindadele kõrgendatud nõuetega puhastatavad pinnad – isolatsioonipalatid, kus on kasutusel ühekordsed koristuslinad ja eraldi tööriistad.

COVID-19 puhangu ajal puhastati kontakt-

pindu mitmeid kordi päevas. Värbasime vabatahtlikke EMO ja nakkushaiguste osakondade puhastamiseks. Kokku tuli meile appi 21 arsti- ja õendustudengit, kelle väljaõppes osalesid nii infektsioonikontrolli teenistus kui puhastusteenuste osakond.

Ambulatoorsete vastuvõtude ruumides viime nüüd eriolukorra järgselt läbi kaheetapilist puhastust kõikidele kontaktpindadele – esmalt puhastusainega ning seejärel baktitsiidi lapiga. Enne uue patsiendi vastuvõtmist teeb vahedesinfitseerimise vastuvõtu meditsiini personal.

Millised on plaanid edaspidiseks?

Tegeleme jätkuvalt järelvalve tõhustamisega, samuti soovime tihendada suhtlust osakondadega. Uute kiipidega tööriiete lisandumine toob samuti uuendusi meie töösesse.

Puhastusteenused on meeskonnatöö ning ilma suurepärase kolleegideta ei oleks see võimalik. Olen väga tänulik, et mul sellised kolleegid on.

ANTS KARM iga vestles **LIINA RAJU**

Moppide pesumasinal

Foto: Erakogu

Puhastusteenuste osakond

186 töötajat, nendest:
154 puhastajat;
6 perenaist;
4 üldperenaist;
8 abitöölised;
9 majahoidjat;
2 hooldusmasina juhti;
1 aednik;
1 õmbleja;
1 osakonna juhataja.

TÄNUAVALDUSI

August 2020, anestezioloogia ja intensiivravi kliinik (EMO)

Tahaksin tänada arste, õdesid, hooldajaid – kõiki, kõiki, kes minuga tegelesid. Hästi super ja abivalmis inimesed. Palju päikest teile ja pidage vastu! Suur aitäh!

August 2020, silmakliinik

Täna **dr Marko Pastakut**, kes tegi mulle glaukoomi ja silmaläätse vahetuse operatsiooni. Ta on väga professionaalne ja suhtub patsiendisse väga kohustundlikult, jälgib taastumise kulgu. Südamlik tänu doktorile!

August 2020, psühhiaatrikliinik

Tahan tänada tänaseid tublisid töötajaid, kes on väga patsiendisõbralikud ja vahel tekib tunne nagu oleksin kodus. Saame alati oma muredest rääkida ja ei tunne ennast vaimuhaigetena. Nad oskavad alati patsientidele läheneda, mis teeb muredest rääkimise lihtsamaks. Aitäh **õde Merle Taevik** ja **Marleen Rämmeld**.

August 2020, naistekliinik

Olen nii tänulik, et perekooli saab nüüd veebivahendusel vaadata. Nii mugav! Samuti meeldisid väga imetamisnõustaja videod. Ta oli rahustav, sõbralik ja informatiivne. Ootan juba uusi virtuaalseid loenguid!

Juuli 2020, nahahaiguste kliinik

Olen ääretult tänulik kogu haigla personalile - õdedele, hooldajatele. Te kõik väärite suurt tunnustust. Tahan südamest tänada oma kahte raviarsti - **dr Liisi Raami** ja **arst-resident Ants Tammepuud**. Soovin teile kõigile palju jõudu ja tervist sel tänuväärse ja raskel töö! Aitäh!

Juuli 2020, närvikliinik

Suur tänu kogu meditsiinipersonalile ja teenindavatele töötajatele! Eriline tänu **dr Simmo Savisaarele**. Aitäh teie raske, kasuliku ja tänuväärse töö eest.

Juuli 2020, anestezioloogia ja intensiivravi kliinik / südamekliinik

Suur tänu 26. juuli õhtul tööl olnud EMO

meeskonnale professionaalse, hooliva ja meeldiva suhtumise eest. Eriline tänu valvearst **dr Karmen Veermele** ja valvekardioloogile **dr Kristin Lampile**.

Juuli 2020, spordimeditasiini ja taastusravi kliinik

Avaldan tänu **õde Merly Lauritsale** tubli ja oskusliku töö eest. Alati sõbralik ja abivalmis, kiire patsientide abistamisel. Väga, väga tubli töötaja. Avaldan tänu **õde Merle Sommerile**, kel on oskus suhelda patsientidega ja **abiõde Katy Gerda Kiiskile**, kes suhtub oma patsiendisse väga mõistvalt ja tähelepanelikult. Suurimad tänud neile!

Juuli 200, naistekliinik

Tahaksime tunnustada ja tänu avaldada **ämmaemand Siiri Põllumaale**. Ta on ülimalt professionaalne. Olen südamest tänulik, et tema sattus meie pisikest vastu võtma. Siiri südamlikkus ja rahulikkus sünnitusel oli tõeline kergendus, nagu koorem langes. Aitäh talle, imeline ämmaemand!

Juuli 200, analüüsi- ja kvaliteediteenistus / majandusteenistus

Tahan tänada meie kliinikumi informatooreid ja registratuuride töötajaid, kes kriisiajal ja pärast seda on iga päev tegutsenud väga rahulikult ja professionaalselt ning igasugustesse muutustesse ja segadustesse häirimatult suhtunud. Minu koostöö nendega on olnud väga muretu. Aitäh väga hea kogemuse eest! Ilona Pastarus, anestezioloogia ja intensiivravi kliiniku ülemõde

Juuli 2020, traumatoloogia ja ortopeedia kliinik

Tahaksin tänada hea koostöö eest kliinikumi arste. Erilised tänud hooldaja Inna Ištšukile - hooliva ja mõistliku suhtumise, eelkõige ausa käitumise eest.

Juuli 2020, närvikliinik

Täna **dr Leho Kõivu** ja **õde Maria Gorbatši** tähelepanelikkuse, suurepärase suhtumise eest haigetesse, headuse ja oma eriala hea valdamise eest. Kummardan nende inimeste ees. Täna teid veelkord!

Juuli 2020, südamekliinik / toitlustusteenistus

Olen juba kolmandat korda selles osakonnas ravil. Nii südamlikk ja heatahtelist personali tänan suure tänutundega. **Dr Priit Tammjärve** suhtumine minusse kui patsienti, on väga tänuväärne. Tema suur pühendumine oma erialasse on imestamisväärne. Lahkun haiglast suure tänutundega kogu osakonna personali vastu. Aitäh maitsvate toituste eest!

Juuli 2020, kirurgikliinik

Väga suured tänud **dr Andres Teinile** ja tema abile **arst-resident Mari Palmile**. Erilised tänud sidumistoa sidujale: tema tehtud tööle, mis on tehtud hästi ja südamega. Täna kõiki sanitaridest kuni õdedeni, kes mind kuus päeva pidid ravima. Suur tänu! Olgem terved!

Juuli 2020, psühhiaatrikliinik

Soovin tänada kogu psühhiaatrikliiniku personali, eriti **dr Helen Kadastikku**, **hooldaja Ivika Põldmaad** ja **füsioterapeut Kati Juurikut**. Aitäh mõistva ja toetava suhtumise eest!

Juuli 2020, sisekliinik

Siiras tänu minu haiguse kiire avastamise ja kohese ravi eest. Täna kogu personali, kes minu ravimisega tegelesid. Lahkun koju sooja südamega. Edu ja jõudu kõigile!

Juuli 2020, närvikliinik / toitlustusteenistus

Südamlik tänu **dr Jaan Eelmäele** ja **dr Epp Heinolale!** Olete väga abivalmid ja hoolivad. Aitäh! Suur tänu neurokirurgia osakonna personalile. Õed – teie abivalmidus ja hoolitsus on liigutav, olge hoitud! Hooldajad – teie abivalmidus on tänuväärne. Kõõgipersonal – aitäh maitsva toidu eest! Tervist ja õnne teie ellu.

Juuli 2020, spordimeditasiini ja taastusravi kliinik, statsionaarse õendusabi osakond

Suur tänu hoole ja abi eest tervele osakonna personalile. Eriline au ja kiitus hooldajatele nende raske töö eest.